

ARCHITECTURE IN PERSPECTIVE

VYSOKÁ ŠKOLA BÁNSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA FAKULTA STAVEBNÍ KATEDRA ARCHITEKTURY

ARCHITEKTKY

WOMEN ARCHITECTS

STŘEDA_29.10. 2025

ONLINE

10:20 - 10:40

ABSTRAKT: V 19. století se začíná architektura systematicky vyučovat na univerzitách. Za nejstarší ucelený novodobý výukový program je považován ten na École des Beaux-Arts v Paříži, kde v roce 1819 oficiálně vznikla katedra architektury a škola se stala modelovým vzorem pro další školy architektury. V Praze se architektura učí již od počátku 18. století, ale od inženýrských disciplín se architektura na pražské technice odděluje až v roce 1864. Záhy i školy architektury začaly přijímat ke studiu ženy. Mezi první promované architektky patřily Mary Louisa Page (absolvovala 1878 na University of Illinois), Sophia Hayden (1890 absolvovala na Massachusetts Institute of Technology), Margarete Schütte-Lihotzky (v roce 1920 absolvovala na Uměleckoprůmyslové škole ve Vídni) a v Československu to byla Milada Petříková Pavlíková, která byla v roce 1921 promována architektkou na Českém vysokém učení technickém v Praze a byla jedinou ženou studentkou ve svém ročníku. Dnes počet studentek architektury na ČVUT v Praze přesahuje 60 %, celkově celosvětově studentky architektury převažují početně nad studenty, přesto však je praxe stále více doménou mužů. Na vedoucích pozicích v ateliérech jsou architektky pouze z 20 %. Na nedostatečné zastoupení ženské části architektonické scény ve výuce, médiích i praxi poukazuje například platforma Architektky. Příspěvek si klade za cíl připomenout ženy architektky pionýrky, díky jejichž úsilí se současná architektura stále více otevírá ženám a zamyslet se nad tím, proč je to právě architektura, která tolik přitahuje uchazečky o studium, přestože v praxi zatím stále nedominují.

ABSTRACT: In the 19th century, architecture began to be systematically taught at universities. The École des Beaux-Arts in Paris is considered to have the earliest comprehensive modern curriculum. A department of architecture was officially established there in 1819, and the school became a model for other architecture schools. Although architecture had been taught in Prague since the early 18th century, it was not until 1864 that it was separated from engineering disciplines at the Prague Technical School. Soon, schools of architecture began admitting women. Among the first women architects to graduate were Mary Louisa Page (University of Illinois, 1878), Sophia Hayden (Massachusetts Institute of Technology, 1890), and Margarete Schütte-Lihotzky (School of Arts and Crafts in Vienna, 1920). In Czechoslovakia, Milada Petříková Pavlíková graduated as an architect from the Czech Technical University in Prague in 1921; she was the only female student in her class. Today, female architecture students exceed 60% of the student body at the CTU in Prague, and overall, they outnumber male students worldwide. Yet, architecture is increasingly the domain of men. Only 20% of architects in senior positions in studios are women. The underrepresentation of women in the architectural scene is highlighted, for example, by the platform Architektky. The paper aims to highlight the pioneering women architects whose efforts have made contemporary architecture more open to women. It also reflects on why architecture attracts so many female applicants, despite the fact that women still do not dominate the field.

**PROF. ING. ARCH. ING.
ZUZANA PEŠKOVÁ, PH.D.**

zuzana.peskova@fsv.cvut.cz

České vysoké učení technické
v Praze, Fakulta stavební,
Katedra architektury,
Thákurova 7, 166 29 Praha 6

KDE BYDLÍ ZAJÍČEK?

WHERE DOES THE RABBIT LIVE?

STŘEDA 29.10. 2025

10:40 - 11:00

ABSTRAKT: Moderní architektura řeší úžasně mega projekty mostů, mrakodrapů, sportovních a kulturních hal a další výjimečné projekty po celém světě. V posledních několika letech se zabývá i nízkonákladovými projekty s důrazem na životní prostředí. Mezi tyto projekty jistě patří i konstruktérský projekt MIRdesign, který v roce 2024 získal pozici v top 10 v celosvětové soutěži Social Business Creation, kterou pořádá univerzita HEC Montreal. V letošním roce byl tento projekt vybrán jako jediný zástupce inovací ve stavebnictví za ČR na veletrhu REAL EXPO Mnichov. Čím tento projekt zaujal v zahraničí se dozvíte na přednášce, v rámci konference Architektury v perspektivě 2025.

ABSTRACT: It deals with the comprehensive transformation of public transport in Belgium. In the early years of this century, the Belgian government decided to make profound changes to mobility in the country and to activate all types of public transport. Due to the scattered urbanization of cities and rural areas and the congestion of roads with motor vehicles, it was necessary to offer high-quality, comfortable, fast, and high-frequency public transport.

My lecture focuses on rail transport. The transformation of the railways is bringing about profound changes in the structure of cities, especially with regard to railway stations and their surroundings in an urban context.

In twenty-five years, interesting results and examples of the implementation of this vision have already been achieved in this area.

**DOC. ING. ROMAN FOJTÍK,
PH.D.**

roman.fojtik@vsb.cz

Fakulta stavební,
VŠB – TU Ostrava,
Ludvíka Podéště 1875/17
708 00 , Ostrava-Poruba

MILUJI SVOU STANICI

I LOVE MY STATION

STŘEDA 29.10. 2025

ABSTRAKT: Pojednává o zevrubné transformaci veřejné dopravy v Belgii. V prvních letech tohoto století se belgická vláda rozhodla pro hlubokou změnu mobility v zemi a aktivaci veřejné dopravy všeho druhu. Díky rozptýlené urbanizaci měst i venkova a díky zahlcenosti komunikací motorovými vozidly, bylo potřeba nabídnout kvalitní, komfortní, rychlou a vysokofrekvenční veřejnou dopravu.

Moje přednáška se zaměřuje na železniční dopravu. Transformace železnice přináší s sebou hluboké změny ve struktuře měst, především co se týká nádraží a jejich okolí v městském kontextu.

Za dvacet pět let bylo v této oblasti již dosaženo zajímavých výsledků a příkladů realizace této vize.

ABSTRACT: It deals with the comprehensive transformation of public transport in Belgium. In the early years of this century, the Belgian government decided to make profound changes to mobility in the country and to activate all types of public transport. Due to the scattered urbanization of cities and rural areas and the congestion of roads with motor vehicles, it was necessary to offer high-quality, comfortable, fast, and high-frequency public transport.

My lecture focuses on rail transport. The transformation of the railways is bringing about profound changes in the structure of cities, especially with regard to railway stations and their surroundings in an urban context.

In twenty-five years, interesting results and examples of the implementation of this vision have already been achieved in this area.

11:00 - 12:00

**DOC. ING. ARCH. AKAD.
ARCH. IR. JIŘÍ KLOKOČKA**

jiri.klockočka@gmail.com

1970-1976 – ČVUT, Fakulta stavební, obor Architektura
1976-1979 – AVU, obor Architektura
1979-1980 – ČVUT, Fakulta stavební, asistent profesora Jiřího Štursy
1980-1986 – vlastní architektonická kancelář Antverpy (Belgie)
1986-2011 – architekt a urbanista města Kortrijk a svazu měst a obcí regionu Kortrijk (Belgie)
1989-2000 – tajemník Svazu vlámských urbanistů
2000-2024 – předseda Komise pro architekturu a urbanismus ve městech: Deerlijk, Kuurne, Lendelede, Zwevegem / člen: Harelbeke, Menen, Wortegem-Petegem
2011-2020 – vlastní atelier Delmulle2Klokočka (architektura + urbanismus)
2012-2015 – docent FUA TU Liberec – atelier urbanismu
2014-2024 – docent FA ČVUT Praha – atelier urbanismu
2024- doted – důchod

MĚSTSKÉ NÁBŘEŽÍ A POVODNĚ – PRAXE, VÝZKUM A VÝUKA KRAJINÁŘSKÉ ARCHITEKTURY

URBAN EMBANKMENT AND FLOODS – PRACTICE, RESEARCH AND TEACHING OF LANDSCAPE ARCHITECTURE

STŘEDA 29.10. 2025

13:00 - 13:20

ABSTRAKT: Příspěvek se věnuje problematice městských nábřeží z perspektivy krajinářské architektury v oblasti výzkumu, výuky a praxe se zaměřením na povodňové události. Na příkladech z ČR a Slovenska zkoumá plánování a realizaci protipovodňových opatření v aktivní záplavové zóně a identifikuje legislativní a institucionální překážky. Představuje tři teoretické přístupy (Water Sensitive Urban Design, Sponge City, Room for the River) a zdůrazňuje roli státní politiky, interdisciplinární spolupráce a zapojení komunit při realizaci. Praktická část popisuje zkušenosti s výukou na Mendelově univerzitě v Brně. Řešeným ateliérovým tématem pro zimní semestr 2024 bylo nábřeží řek ve městě Jeseník nečekaně formované ničivou povodní. Adaptace měst na klimatické změny vyžaduje odborníky schopné multidisciplinární spolupráce a holistického přístupu k problémům městských nábřeží s vědomím souvislostí v krajině za hranicemi města. Propojení výzkumu a výuky krajinářské architektury může významně podpořit přenos inovativních metod do praxe.

ABSTRACT: The paper addresses the issue of urban embankments from the perspective of landscape architecture in research, teaching, and practice, with a focus on flood events. Using examples from the Czech Republic and Slovakia, it examines the planning and implementation of flood control measures in active flood zones and identifies legislative and institutional barriers. It presents three theoretical approaches (Water Sensitive Urban Design, Sponge City, Room for the River) and emphasizes the role of state policy, interdisciplinary cooperation, and community involvement in implementation. The practical part describes experiences with teaching at Mendel University in Brno. The studio topic for the winter semester of 2024 was the riverbanks in the town of Jeseník, which were unexpectedly shaped by a devastating flood. The adaptation of cities to climate change requires experts capable of multidisciplinary cooperation and a holistic approach to the problems of urban riverbanks, with an awareness of the connections in the landscape beyond the city limits. Linking research and teaching in landscape architecture can significantly support the transfer of innovative methods into practice.

**DOC. ING. BARBARA
ŠEVČÍKOVÁ, PH.D.**

barbara.sevcikova
@mendelu.cz

Department of Garden and
Landscape Architecture, FH
MENDEL University in Brno,
Zemědělská 1, 613 00 Brno

**ING. MGR. LUCIE RADILOVÁ,
DIS.**

lucie.radilova@mendelu.cz

Ateliér krajinářské architektu-
ry Sendler – Radilová/Ústav
ZAKA, ZF MENDELU v Brně
Studio of Landscape Archi-
tecture Sendler – Radilová/
Department of GALA, FH
MENDEL University in Brno

**ING. ARCH. MGR.
ADAM LACINA**

adam.lacina@mendelu.cz

Ertepl architektura/Ústav
ZAKA, ZF MENDELU v Brně
Ertepl Architecture/
Department of GALA, FH
MENDEL University in Brno,
Zemědělská 1, 613 00 Brno

VEREJNÉ PRIESTORY AKO JEDEN Z FAKTOROV MESTA KRÁTKYCH VZDIALENOSTÍ

PUBLIC SPACES AS ONE OF THE FACTORS OF A CITY OF SHORT DISTANCES

STREDA_29.10. 2025

13:20 - 13:40

ABSTRAKT: Udržateľná doprava predstavuje jeden z významných faktorov, ktorý prispieva k mestskej odolnosti a udržateľnosti, vzhľadom na skutočnosť, že doprava je zodpovedná za štvrtinu všetkých emisií oxidu uhličitého v EÚ. Cestná doprava sa na týchto emisiách podieľa vyše 70 percentami. Preto sa stále väčšia pozornosť venuje koncepciám znižovania automobilovej dopravy v prospech verejnej a cyklistickej dopravy a najmä podpore pešieho pohybu. Príspevok prezentuje základné koncepcie transformácie mesta na princípe udržateľnej dopravy s dôrazom na nástroje transformácie mestských štvrtí a ich verejných priestorov, aplikovaných na reálne podmienky Bratislavy. Príspevok je zameraný na prezentáciu a vyhodnotenie navrhovaných koncepcií, ako aj realizovaných intervencií. Prezentuje stratégie rozvoja verejnej dopravy, koncepcie udržateľných štvrtí, založených na princípe mesta krátkych ciest, ako realizácie transformácie verejných priestorov mesta. Fakulta architektúry a dizajnu STU v Bratislave v danej téme intenzívne spolupracuje s Mestským metropolitným inštitútom. Overuje nastavené stratégie a koncepcie na modelových riešeniach mestských štvrtí, ako aj na možnú transformáciu verejných priestorov prostredníctvom študentských prác. Pre výskum problematiky zníženia uhlíkovej stopy z dopravy bol podaný spoločný projekt v rámci POO.

ABSTRACT: Sustainable transport is one of the important factors contributing to urban resilience and sustainability, given the fact that transport is responsible for a quarter of all carbon dioxide emissions in the EU. Road transport contributes to these emissions by over 70 percent. Therefore, increasing attention is being paid to concepts for reducing car traffic in favour of public and bicycle transport and, in particular, supporting pedestrian movement. The paper presents the basic concepts of urban transformation based on the principle of sustainable transport with an emphasis on tools for transforming urban neighbourhoods and their public spaces, applied to the real conditions of Bratislava. The paper focuses on the presentation and evaluation of proposed concepts, as well as implementation of interventions. It presents strategies for the development of public transport, concepts for sustainable neighbourhoods based on the principle of the city of short distances, as implementation of the transformation of the city's public spaces. The Faculty of Architecture and Design (FAD) of the Slovak University of Technology in Bratislava is working intensively on this topic together with the Metropolitan Institute Bratislava (MIB - a conceptual institute in the field of architecture, urban planning, participation and strategic planning). The teachers and students are verifying the set strategies and concepts on model solutions for urban districts, as well as on the possible transformation of public spaces through research and student projects. A joint FAD and MIB project was submitted within the framework of the POO for research into the issue of reducing the carbon footprint of transport.

PROF. ING. ARCH. ĽUBICA
VITKOVÁ, PH.D.

lubica.vitkova@stuba.sk

Slovenská technická univerzita v Bratislave, Fakulta architektúry a dizajnu, Nám. Slobody, 19, 812 45

ING. ARCH. ZUZANA
SUCHÁNKOVÁ, PH.D.

zuzana.suchankova@stuba.sk

Slovenská technická univerzita v Bratislave, Fakulta architektúry a dizajnu, Nám. Slobody, 19, 812 45

+

PROSTOROVÉ REZERVY MĚSTA: MOŽNOSTI ZAHUŠŤOVÁNÍ BYTOVÉ ZÁSTAVBY V CENTRU BRNA

URBAN SPACE RESERVES: OPPORTUNITIES FOR INFILL HOUSING DEVELOPMENT IN CENTRAL BRNO

STŘEDA_29.10. 2025

13:40 - 14:00

ABSTRAKT: Příspěvek se zabývá možnostmi zahušťování městské zástavby jako jedním z možných řešení bytové krize. Zaměřuje se na identifikaci a analýzu nevyužitých prostor, jako jsou proluky, poddimenzovaná výstavba a podkroví, které mohou představovat rezervy pro novou bytovou výstavbu. Výzkum provedený v městské čtvrti Brna hodnotil tyto plochy z hlediska jejich fyzické a legislativní vhodnosti pro rozvoj. Příspěvek zdůrazňuje zahušťování jako klíčový nástroj udržitelného městského rozvoje s ekonomickými, environmentálními a legislativními výhodami. Efektivnější využití stávající městské struktury umožňuje přeměnu nevyužitých zdrojů na nové bytové kapacity a přispívá k optimalizaci městského prostoru bez nutnosti rozrůstání města do krajiny. Zároveň příspěvek nastiňuje i hlavní bariéry zahušťování, mezi které patří technická, legislativní a sociální omezení, jež mohou realizaci projektů komplikovat.

**ING. ET ING. ARCH.
JAKUB MIKEL**

xamikel@vutbr.cz

Fakulta architektury
Vysoké učení technické v
Brně, Poříčí 273/5, 639 00
Brno, Česko

ABSTRACT: The paper addresses the possibilities of urban densification as one of the potential solutions to the housing crisis. It focuses on the identification and analysis of underutilized spaces, such as vacant lots, underbuilt structures, and attics, which may represent reserves for new residential development. The research conducted in a district of Brno assessed these areas in terms of their physical and legislative suitability for redevelopment. The paper highlights densification as a key instrument of sustainable urban development, offering economic, environmental, and legislative advantages. A more efficient use of the existing urban fabric allows the transformation of unused resources into new housing capacity and contributes to the optimization of urban space without the need for urban sprawl into the surrounding landscape. At the same time, the paper outlines the main barriers to densification, including technical, legislative, and social constraints, which may complicate the implementation of such projects.

VHODNÉ ÚPRAVY VEŘEJNÉHO PROSTORU PRO OSOBY S PAS

SUITABLE MODIFICATIONS OF PUBLIC SPACES FOR PEOPLE WITH ASD

STŘEDA_29.10. 2025

14:00 - 14:20

ABSTRAKT: Text se zabývá tvorbou veřejného prostoru pro osoby s poruchou autistického spektra (PAS) s důrazem na filozofický a fenomenologický přístup k architektuře. Východiskem je Kantova triáda percepce, recepcce a apercepce a koncept prostoru jako kulturně-duchovní struktury. Na rozdíl od přístupu zaměřeného pouze na funkci a technické parametry článek akcentuje potřebu prostorové čitelnosti, rytmu, sensorické stability a neverbální komunikace prostředím. Uvádí konkrétní návrhové principy, které podporují sensorickou integraci, kontrolu nad prostředím, předvídatelnost, klidné únikové zóny, previewing a respekt k individuální senzitivitě. Studie upozorňuje na široký společenský přínos těchto úprav a poukazuje na možnost jejich využití nejen pro osoby s PAS, ale i pro širší veřejnost. Architektonický prostor je zde prezentován jako terapeutický, inkluzivní a existenciálně podpůrný rámec, který umožňuje důstojné zakotvení člověka ve světě.

ABSTRACT: This text explores the design of public space for individuals with Autism Spectrum Disorder (ASD), emphasizing a philosophical and phenomenological approach to architecture. The framework is based on Kant's triad of perception, reception, and apperception, viewing space as a culturally and spiritually shaped structure. Unlike conventional functional or technical approaches, the article highlights the importance of spatial legibility, rhythm, sensory stability, and non-verbal communication through materiality and form. It introduces concrete design principles that support sensory integration, environmental control, predictability, calming escape zones, previewing, and respect for individual sensitivity. The study points out the broader societal benefits of such spatial modifications and argues for their usefulness not only for individuals with ASD but for the general population. Architectural space is presented as a therapeutic, inclusive, and existentially supportive framework that fosters a dignified human presence in the world.

ING. ARCH. ANNA JANOŠOVÁ

anna.janosova@vsb.cz

Katedra architektury
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Poděště
1875/17 708 00
Ostrava-Poruba

**PROF. ING. ARCH.
PETR HRŮŠA**

petr.hrusa@vsb.cz

Katedra architektury
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Poděště
1875/17 708 00
Ostrava-Poruba

„ZLATÝ VĚK“ ZÁHŘEBSKÉHO KOLEKTIVNÍHO BYTOVÉHO BLOKU: NÁVRH A VÝSTAVBA „TRHU“ V LETECH 1955–1974

„THE GOLDEN AGE“ OF ZAGREB’S COLLECTIVE HOUSING BLOCK: THE „MARKET“ DESIGN AND CONSTRUCTION BETWEEN 1955-1974

STŘEDA_29.10. 2025

14:40 - 15:00

ABSTRAKT: Od Chruščovovy návštěvy Bělehradu v roce 1955 až po vydání jugoslávské a chorvatské socialistické ústavy v roce 1974 a dále navrhovali většinu kolektivních bytových domů (CHB) hvězdní architekti působící v „soukromých“ architektonických kancelářích. Oficiální zamítnutí regulačního plánu Záhřebu v roce 1953 přesunulo výstavbu sídlišť na jižní břeh řeky Sávy, kde bylo do poloviny 70. let vybudováno nové město, které bylo okamžitě přezdíváno „Nový Záhřeb“ a následně kritizováno v knize Petera Blakea „Form Follows Fiasco“ z roku 1977. V důsledku znárodnění bytových domů v roce 1958 zůstaly kolektivní bytové domy jedinou schválenou formou kolektivního bydlení. Standardizace návrhu budov a stavebního průmyslu se uskutečnila v letech 1964–1971. Interpolací kolektivních bytových bloků a sídlišť do městských čtvrtí postavených v období 1880–1945 architekti prokázali výjimečné schopnosti začlenit nové struktury do staré městské zástavby. Analyzované období představuje velký úspěch v historii bytové výstavby v Záhřebu, proto se mu říká „zlatý věk“.

ABSTRACT: From the Khrushchev’s visit to Belgrade in 1955 to the issuance of both Yugoslav and Croatian Socialist Constitutions in 1974 and beyond, the star-architects practicing in “private” architectural design offices designed the majority of Collective housing blocks (CHBs). The official rejection of Zagreb’s Regulation Plan in 1953 moved construction of housing estates to the southern bank of river Sava, where a new city was built until mid-1970s, immediately nicknamed “New Zagreb” and consecutively criticized in Peter Blake’s “Form Follows Fiasco” in 1977. Due to the nationalization of apartment houses in 1958, Collective housing blocks remained entirely approved form of collective residence. The standardization of building design and construction industry materialized between 1964-1971. By interpolating Collective housing blocks and housing estates into the city quarters built in period 1880-1945, architects demonstrated exceptional skills in embedding the new structures in old urban fabric. The analyzed period represents a high achievement in the history of Zagreb’s residence construction, consequently referred “the golden age”.

**DARKO KAHLE, ARCHITEKT,
DR. ING.**

darko-kahle@t-online.de

Free-lance Architect and
Scholar, Immestrasse 29,
45127 Essen, NW, Germany

NOVÉ VÝZVY SOCIALISTICKÉ VESNICE

NEW CHALLENGES OF SOCIALIST COUNTRYSIDE IN CZECHOSLOVAKIA

STŘEDA_29.10. 2025

15:00 - 15:20

ABSTRAKT: Následující text pojednává o pojetí problematiky vesnice a venkova v práci architektů v Československu po druhé světové válce. Československo se ocitlo ve sféře sovětského vlivu, a rostoucí preference levice vedly v roce 1948 k převzetí státu komunistickou stranou. Od roku 1945 postupující vlna znárodnění po roce 1948 zasáhla i stavebnictví a architektonickou praxi, když byly znárodněny stavební firmy a posléze i architektonické ateliéry. nicméně řada levicových architektů se prostřednictvím BAPS, bloku architektonických pokrokových spolků podílela na organizaci státu, i reorganizaci architektonické praxe do státního projekčního podniku Stavoprojekt. Stavebnictví a architektura se v tu dobu staly důležitou součástí národního hospodářství a jeho plánování. Socializace venkova a kolektivizace zemědělské práce přinesla pro architekturu řadu nových úkolů. Text přináší přehled architektonického přemýšlení o venkovu a jeho modernizaci v Československu v meziválečném období, a především v ranných 50. letech, představuje výrazné dobové fenomény, jako regionální plánování, typizaci, a důraz na krajový charakter.

MGR. VERONIKA VICHÉRKOVÁ, PH.D.

vichever@cvut.cz

České vysoké učení technické
v Paze, Fakulta architektury,
Thákurova 7, 166 29 Praha 6

ABSTRACT: The following text deals with the concept of villages and rural areas in the work of architects in Czechoslovakia after World War II. The Soviet influence, and growing left-wing preferences led into Communist Party take-over in 1948. The nationalization progressed since 1945 also affected the construction industry and architectural practice after 1948, when construction companies and subsequently architectural studios were nationalized. However, a number of left-wing architects participated in the organization of the state through BAPS, a bloc of progressive architectural associations, and in the reorganization of architectural practice into the state design enterprise Stavoprojekt. At that time, construction and architecture became an important part of the national economy and its planning. The socialization of the countryside and the collectivization of agricultural work brought a number of new tasks for architecture. The text provides an overview of architectural thinking about the countryside and its modernization in Czechoslovakia in the interwar period, and especially in the early 1950s, presenting significant phenomena of the time, such as regional planning, typification, and an emphasis on regional character.

HODNOTIACE KRITÉRIÁ ARCHITEKTONICKÝCH SÚŤAŽNÝCH PREHLIADOK – DVE PRÍPADOVÉ ŠTÚDIE EURÓPSKÝCH OCENENÍ

EVALUATION CRITERIA FOR ARCHITECTURAL AWARDS - TWO CASE STUDIES OF EUROPEAN AWARDS

STREDA_29.10. 2025

15:20 - 15:40

ABSTRAKT: Celoeurópske súťažné prehliadky predstavujú vplyvné platformy hodnotenia architektonickej kvality. Kľúčovým prvkom pri evaluácii takého ocenenia je jeho porota. Tá svojím úsudkom o hodnotách v architektúre ovplyvňuje nielen laureátov prisúdením prestíže, ale aj architektonický diskurz v širšom meradle. Dá sa povedať, že udeľovanie ocenení v architektúre má transformačný charakter. Kvalitatívnou analýzou verdiktov poroty sa v našej práci pokúšame odhaliť súčasné hodnotiace kritériá európskych architektonických súťažných prehliadok na dvoch prípadových štúdiách. Našími prípadovými štúdiami sú Mies van der Rohe Award – Európska cena za súčasnú architektúru a European Prize for Urban Public Space – Európska cena za mestský verejný priestor. Naše analýzy zameriavame na písomné výstupy týchto platforiem: verdikty, vyjadrenia a eseje porotcov k predmetným edíciám cien. Tieto dáta predstavujú ucelený súbor informácií k použítym edíciám prehliadok. Nakoľko jedna edícia z každej prehliadky by predstavovala málo reprezentatívnu vzorku, analyzujeme tri edície v rámci každej. Jedna súťažná prehliadka, predstavujúca jednu prípadovú štúdiu, je teda zastúpená tromi edíciami. Metodologicky, na kvalitatívne analýzy používame jeden zo skupiny tzv. výskumných dizajnov, tj. ustálenú kombináciu metodologických postupov. V našom prípade hovoríme o výskumnom dizajne Kvalitatívna analýza obsahu. Základným postupom tohto výskumného dizajnu je metóda s názvom Segmentácia a kódovanie textu. Naše doterajšie výsledky opísanej výskumnej práce hovoria, že hodnotiace kritériá je možné zistiť a popísať. Výsledky ďalej naznačujú, že rozdielne zamerané architektonické súťažné prehliadky majú rozdielne sady hodnotiacich kritérií.

ING. ARCH. MICHAL HYBSKÝ

michal.hybsky@fa.cvut.cz

České vysoké učení technické
v Praze, Fakulta architektury,
Thákurova 7, 166 29 Praha 6

ABSTRACT: Pan-European architectural awards and prizes are influential platforms for the evaluation of architectural quality. The jury is a key element in the evaluation of such awards. The jury's evaluation of values in architecture influences not only the laureates by awarding them prestige, but also the architectural discourse on a wider scale. The awarding of prizes in architecture can be said to be transformative. Through a qualitative analysis of jury verdicts, our work attempts to reveal the current evaluation criteria of European architectural awards through two case studies. Our case studies are the Mies van der Rohe Award - European Prize for Contemporary Architecture and the European Prize for Urban Public Space. We focus our analysis on the written outputs of these platforms: verdicts, statements and essays of the juries on the prizes in question. These data represent a comprehensive set of information on the editions of the awards used. Since one edition from each award would not be a representative sample, we analyze three editions within each award. Thus, one architectural award – one case study, is represented by three editions. Methodologically, we use one of a group of research designs, an established combination of methodological procedures, for our qualitative analyses. In our research, we are talking about the Qualitative Content Analysis. The basic procedure of this research design is a method called Text Segmentation and Coding. Our results of the research so far suggest that evaluation criteria can be identified and described. The results further suggest that differently focused architectural awards have different sets of evaluation criteria.

VÝRAZOVÉ PRVKY SOUČASNÉ ARCHITEKTURY INDIVIDUÁLNÍHO BYDLENÍ V ČESKÉ REPUBLICE EXPRESSIVE ELEMENTS OF CONTEMPORARY SINGLE-FAMILY RESIDENTIAL ARCHITECTURE IN THE CZECH REPUBLIC

STŘEDA_29.10. 2025

15:40 - 16:00

ABSTRAKT: Pokud bychom se zamysleli nad dvacátým stoletím z pohledu vývoje stavby pro bydlení, zjistíme, že se jedná o velmi unikátní období. Nepodařilo se ale zavést jednotný systém pro architektonické styly, ale jedná se přeneseně o „století ikonických vil“. Jak navazuje na tuto významnou etapu dějin začátek století dalšího právě v této oblasti bydlení. Je možné již v této době vzniku a malým časovým odstupem definovat rysy a prvky, které jsou pro tvorbu zásadní? Co tuto současnou architekturu v oblasti rodinného bydlení definuje. Jsou nějaké jednotné směřující tendence navrhování, principy přemýšlení autorů, jejich spolupráce s klientem a další aspekty vstupující do návrhů, jsou nějaké konkrétní měřitelné aspekty, které jsou pro tuto tvorbu i období jednotné a charakteristické? Jaké principy jsou k této tvorbě použité? Je možné je pojmenovat a definovat a charakterizovat tuto teorii, která má v této oblasti prokazatelné mezery. Je současně masově užívaná terminologie správná, nebo je možné najít vhodnější termíny.

ABSTRACT: If we reflect on the 20th century through the lens of residential architecture, we find that it represents a truly unique period. Despite numerous efforts, no unified architectural style system was established; instead, the century can aptly be described as the “century of iconic villas.” How does the early 21st century build upon this significant chapter of architectural history, particularly within the field of residential design? Is it already possible—despite the relatively short time span—to identify key characteristics and elements that define contemporary residential architecture? What defines the current approach to designing single-family homes? Are there any consistent and emerging design tendencies, conceptual principles guiding architects, patterns of collaboration with clients, or other recurring factors shaping the design process? Can we identify concrete and measurable aspects that are distinctive and characteristic of this creative period? What principles are currently being applied in the design of residential architecture?

Can they be clearly articulated, named, and used to define a coherent theoretical framework—particularly in a field where such a framework remains underdeveloped? Finally, is the terminology commonly used today sufficiently accurate and appropriate, or might there be more suitable terms to better capture the nature of this contemporary architectural discourse?

ING. ARCH. IVETA KRÍŽOVÁ

liveta@dodetailu.com

dodetailu atelier, Hlavní 16,
664 91 Neslovice

Fakulta architektury
Vysoké učení technické v
Brně, Poříčí 273/5, 639 00
Brno, Česko

INTEGRACE PRINCIPŮ UDRŽITELNÉ VÝSTAVBY DO NOVÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU FAKULTY STAVEBNÍ VŠB – TUO

INTEGRATION OF SUSTAINABLE BUILDING PRINCIPLES INTO THE NEW STUDY PROGRAMME AT THE FACULTY OF CIVIL ENGINEERING VSB – TUO

ČTVRTEK_30.10. 2025

10:00 - 10:20

ABSTRAKT: Stavebnictví prochází v posledních letech dynamickými proměnami, které vyžadují adaptaci na nové technologie, společenské požadavky a environmentální výzvy. Stále větší důraz se klade na ekologii a udržitelnost budov, což zahrnuje využívání šetrnějších stavebních materiálů, zvyšování energetické efektivity budov, maximální využití obnovitelných zdrojů energie a tím snižování uhlíkové stopy, zlepšení kvality vnitřního i vnějšího prostředí budov. Současně narůstají národní i evropské legislativní požadavky na stavby, stejně jako roste význam mezinárodních certifikačních systémů pro environmentální hodnocení kvality budov. Všechny tyto trendy ve stavebnictví zvyšují nároky na odborné kompetence absolventů stavebních fakult. Firmy stále více hledají projektanty, inženýry a architekty s orientací na energetickou efektivitu, cirkulární ekonomiku a zelené technologie. V návaznosti na tyto klíčové změny v oblasti navrhování a realizace staveb, otevírá Fakulta stavební VŠB – Technická univerzita Ostrava v akademickém roce 2025/26 nový tříletý bakalářský studijní program „Chytré a zelené budovy v cirkulárním stavitelství“. Cílem studijního programu je připravit odborníky, kteří budou schopni zpracovat návrh stavební koncepce energeticky efektivní budovy s ohledem na využití ekologických a udržitelných materiálů, environmentálních a chytrých technologií, zelených prvků a minimalizaci negativních dopadů stavby na životní prostředí. Příspěvek představuje přehled hlavních inovací v novém studijním programu, zaměřených na rozšíření odborných znalostí a dovedností absolventů v oblasti udržitelné výstavby.

ABSTRACT: The construction industry has recently undergone dynamic changes requiring adaptation to new technologies, societal demands, and environmental challenges. Increasing emphasis is placed on the sustainability of buildings, including the use of environmentally friendly materials, improvement of energy efficiency, maximisation of renewable energy use and thus the reduction of carbon footprint, as well as the enhancement of indoor and outdoor environmental quality. National and European legislative requirements for buildings are growing, alongside the importance of international environmental building certification systems. These trends increase the demands on the professional competencies of civil engineering graduates. Companies are increasingly seeking designers, engineers, and architects with expertise in energy efficiency, circular economy, and green technologies. In response to these significant developments in building design and construction, the Faculty of Civil Engineering at VSB – Technical University of Ostrava will launch a new three-year bachelor's degree programme, "Smart and Green Buildings in Circular Construction", in the 2025/26 academic year. The programme aims to educate professionals capable of developing architectural and structural designs for energy-efficient buildings, with an emphasis on the use of ecological and sustainable materials, environmental and smart technologies, green features, and the minimisation of the environmental impacts of construction. The paper presents an overview of innovations in the new study program, aimed at expanding graduates' professional knowledge and skills in the field of sustainable building construction

**DOC. ING. IVETA
SKOTNICOVÁ, PH.D.**

iveta.skotnicova@vsb.cz

Katedra TZB
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Poděště
1875/17 708 00
Ostrava-Poruba

ING. PETRA TYMOVÁ, PH.D.

petra.tymova@vsb.cz

Katedra TZB
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Poděště
1875/17 708 00
Ostrava-Poruba

ING. ZDENĚK GALDA, PH.D.

zdenek.galda@vsb.cz

Katedra TZB
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Poděště
1875/17 708 00
Ostrava-Poruba

PARADOXY PAMÁTKOVÉ PÉČE V UHELNÝCH PÁNVÍCH SEVEROZÁPADNÍCH ČECH I

ZANIKLÉ SÍDELNÍ ÚTVARY V OKRESE MOST VS. KOREČKOVÉ RYPADLO RK5000

PARADOXES OF HERITAGE CONSERVATION IN THE COAL BASINS OF NORTHWESTERN BOHEMIA I

EXTINCT SETTLEMENT STRUCTURES IN THE MOST DISTRICT VS. THE BUCKET WHEEL EXCAVATOR RK5000

ČTVRTEK 30.10. 2025

10:20 - 10:40

ABSTRAKT: Desítky zaniklých sídelních útvarů v místech historicky aktivních či stále činných povrchových hnědouhelných lomů v okrese Most – velkolom ČSA a lomy Bílina, Vršany, Jan Šverma, Most – Ležáky a Julius III, jsou dnes připomínány díky často velmi podrobné dokumentaci, prováděné velmi často v součinnosti s orgány státní památkové péče. Pouze malé procento objektů různého druhu (šlechtická sídla, církevní stavby, obytné budovy apod.) bylo v průběhu 2. poloviny 20. století zapsáno mezi státem chráněné památky. Na druhé straně se postupně rodí nová vrstva zákonem chráněných památek, zastupující zatím poslední, industriální vrstvu historie území. Jejím zástupcem by se mohlo stát v nadcházejících letech možná i korečkové rypadlo RK5000, poslední exemplář svého druhu v Česku, o jehož záchraně a případné památkové ochraně se aktuálně diskutuje.

ABSTRACT: Dozens of defunct settlement units located in areas of historically active or still – operating surface lignite mines in the Most District – including the large – scale ČSA mine and the Bílina, Vršany, Jan Šverma, Most – Ležáky, and Julius III mines – are today commemorated thanks to often very detailed documentation, frequently carried out in cooperation with state heritage preservation authorities. Only a small percentage of various types of structures (noble residences, religious buildings, residential houses, etc.) were officially designated as state – protected monuments during the second half of the 20th century. On the other hand, a new layer of legally protected heritage is gradually emerging, representing the most recent industrial phase in the region's history. One potential representative of this layer in the coming years could be the bucket – wheel excavator RK5000, the last of its kind in the Czechia, whose preservation and possible heritage protection is currently under discussion.

ING. ARCH. MARIO BARRA

mario.barra@fa.cvut.cz

Fakulta architektury ČVUT
v Praze | Czech Technical
University in Prague, Faculty
of Architecture, Thákurova
2700/9, 166 34 Praha 6
– Dejvice

DOC. ING. ARCH.
TOMÁŠ EFLER

tomas.efler@fa.cvut.cz

Fakulta architektury ČVUT
v Praze | Czech Technical
University in Prague, Faculty
of Architecture, Thákurova
2700/9, 166 34 Praha 6
– Dejvice

VIZUÁLNÍ CHARAKTER KONVERZÍ STAVEB

VISUAL CHARACTER OF BUILDING CONVERSIONS

ČTVRTEK 30.10. 2025

10:40 - 11:00

ABSTRAKT: Konverze staveb představují specifický typ architektonické intervence, při které dochází ke změně původního účelu objektu. Tyto zásahy s sebou nesou celou řadu otázek, mimo jiné i tu, do jaké míry by měla být respektována původní podoba stavby. V rámci této práce je pozornost věnována zejména vizuálnímu charakteru těchto přestaveb. Cílem je obecně zhodnotit přístup k proměně exteriéru budov – tedy zda a jak architekti pracují s původními stavebními otvory, rytmem a členěním fasády. Metodou hodnocení je vizuální analýza vybraného souboru staveb doplněná o další parametry zjištěné při terénní obhlídce, které umožňují vytvořit přehledná grafická shrnutí. Výsledky mohou napomoci identifikovat různé přístupy ke konverzím a poskytnout základ pro úvahy o vztahu mezi historickou architekturou a současnými zásahy. Studie zároveň upozorňuje na důležitost citlivého přístupu při práci s existující strukturou v urbanizovaném prostředí.

ABSTRACT: Building conversions represent a specific type of architectural intervention in which the original purpose of a building is changed. These interventions raise a number of questions, including the extent to which the original appearance of the building should be respected. This work focuses primarily on the visual character of these conversions. The aim is to generally evaluate the approach to the transformation of building exteriors – whether and how architects work with the original building openings, rhythm, and division of the facade. The evaluation method is a visual analysis of a selected set of buildings supplemented by other parameters identified during a field inspection, which allow for the creation of clear graphic summaries. The results can help identify different approaches to conversions and provide a basis for reflection on the relationship between historical architecture and contemporary interventions. The study also draws attention to the importance of a sensitive approach when working with existing structures in an urban environment.

ING. ARCH. FILIP SLIVKA,
PH.D.

filip.slivka@vsb.cz

Katedra architektury
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Poděště
1875/17 708 00
Ostrava-Poruba

ING. ARCH. KATEŘINA
RIEDLOVÁ, PH.D.

katerina.riedlova@vsb.cz

Katedra architektury
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Poděště
1875/17 708 00
Ostrava-Poruba

ING. ARCH. LENKA VOLNÁ

lenka.volna@vsb.cz

Katedra architektury
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Poděště
1875/17 708 00
Ostrava-Poruba

SOUDOBÉ DOSTAVBY HISTORICKÝCH BUDOV V KONTEXTU HISTORICKÉHO PROSTŘEDÍ MĚSTA

CONTEMPORARY ADDITIONS TO HISTORIC BUILDINGS IN THE CONTEXT OF THE CITY'S HISTORICAL ENVIRONMENT

ČTVRTEK 30.10. 2025

11:00 - 11:20

ABSTRAKT: Současná architektonická tvorba vznikající v těsné návaznosti historických budov je stále více využívanou formou adaptace nevyužívaných a chátrajících historických budov. Dostavby, nástavby, vestavby a rekonstrukce památkově hodnotných budov však musí zachovat historickou hodnotu a zároveň musí splňovat současné potřeby dnešní doby. Problematika vhodnosti dostaveb k památkově chráněným stavbám představuje náročný úkol, který vyžaduje podrobné plánování a pečlivou realizaci. Tento výzkum se snaží analyzovat způsoby adaptivního přístupu a specifikovat vhodnost realizovaných řešení. Analýza proběhla na vybraných stavbách z historických center měst Evropy.

ABSTRACT: Contemporary architectural work created in close proximity to historic buildings is an increasingly used form of adaptation of unused and dilapidated historic buildings. However, additions, extensions, extensions and reconstructions of listed buildings must preserve the historic value while meeting the contemporary needs of today. The issue of the appropriateness of additions to listed buildings is a challenging one that requires detailed planning and careful implementation. This research seeks to analyse methods of adaptive access and specify the suitability of the solutions implemented. The analysis was carried out on selected buildings from historic city centres in Europe.

**ING. ARCH. VERONIKA
SCHWARZ**

veronika.schwarz@vsb.cz

Katedra architektury
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Podéště
1875/17, Ostrava-Poruba

**ING. ARCH. MICHAELA
KANTOROVÁ**

michaela.kantorova@vsb.cz

Katedra architektury
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Podéště
1875/17, Ostrava-Poruba

ING. ARCH. JANA VEČEŘOVÁ

jana.vecerova@vsb.cz

Katedra architektury
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Podéště
1875/17, Ostrava-Poruba

**PROF. ING. MARTINA
PEŘINKOVÁ, PH.D.**

martina.perinkova@vsb.cz

Katedra architektury
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Podéště
1875/17, Ostrava-Poruba

HRADBY MĚSTA MILÁNA A JEJICH VLIV NA URBANISTICKOU FORMU MĚSTA

THE CITY WALLS OF MILAN AND THEIR IMPACT ON THE URBAN FORM OF THE CITY

ČTVRTEK 30.10. 2025

11:20 - 11:40

ABSTRAKT: Příspěvek se zabývá opevněním města Milána a jeho trvajícím dopadem na urbánní formu a identitu tohoto města. Jako jedno z nejvýznamnějších italských měst se Milán zásadně vyvíjel v kontextu postupné výstavby a následného odstraňování jeho hradebních okruhů. Příspěvek se zaměřuje na vývoj městských hradeb Milána, jejich průběžnou modifikaci a nové využití míst v lokalitách bývalého opevnění. Adresováno je rovněž téma vlivu opevnění na urbanistický a architektonický charakter města Milána. Výzkum se věnuje i dalším fenoménům souvisejícím s městskými fortifikacemi a klade důraz na vliv původní uliční sítě na současné uspořádání města. Metodika výzkumu se skládá z vizuálních metod, terénního výzkumu provedeného in situ a literární rešerše. Pomocí zkoumání pozůstatků městských hradeb, urbánní paměti města a jeho vzorců v dialogu se současnými a historickými mapami příspěvek upozorňuje na důležitost soudobého přístupu architektonické praxe v souvislosti se stopami historických urbanistických forem. Na základě výsledků zkoumání je v rámci předkládaných návrhů v místě bývalých městských hradeb doporučeno zdůraznit historický kontext místa a jeho genius loci.

ABSTRACT: This paper examines the city fortifications of Milan and their everlasting impact on the urban form and identity of the city. Being one of the most significant Italian cities, Milan has gradually and substantially transformed in the context of the change and later removal of the city's fortifications. The contribution focuses on the development of the defensive walls, their gradual alteration, and the new utilization of the former fortification sites and their impact on the urban and architectural character of the city. The research addresses other phenomena related to the city walls, and particular emphasis is laid on the influence of the original street network on today's urban layout. The research methodology consists of visual methods, field study, and literature review. Through exploration of the physical remains and the urban memory and urban patterns of the city in dialogue with current and historical maps, the paper accentuates the relevance of the contemporary approach in the framework of the imprints of historical urban forms. Based on the research, the paper's conclusion recommends emphasizing the historical context of the site and the genius loci in proposed designs of the former fortification sites.

ING. ARCH. LENKA VOLNÁ

lenka.volna@vsb.cz

Katedra architektury
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Podéště
1875/17, Ostrava-Poruba

ING. ARCH. JOZEF POČIL

jozef.pocil@vsb.cz

Katedra architektury
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Podéště
1875/17, Ostrava-Poruba

ING. ARCH. JAN PYTEL

janpyt@seznam.cz

Katedra architektury
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Podéště
1875/17, Ostrava-Poruba
_nyní praktikující architekt

PROF. ING. ARCH.
JINDŘICH SVATOŠ

jindrich.svatos@vsb.cz

Katedra architektury
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Podéště
1875/17, Ostrava-Poruba

VŠESTRANNĚ KOMPATIBILNÍ BROŽURA, PLAKÁT, PREZENTACE—JAKO NÁSTROJ VÝVO- JE A KOMUNIKACE PROJEKTU. URBORELO. VERSATILE BOOKLET, POSTER, PRESENTA- TION—AS A PROJECT DEVELOPMENT AND COMMUNICATION TOOL.URBORELO.

ČTVRTEK_30.10. 2025

13:00 - 13:20

ABSTRAKT: Příspěvek prezentuje nástroje zpracování a komunikace (ateliérového) projektu, jeho možnosti a případovou studii s komentářem, na projektu pro obor urbanismus. Je reflexí zkušeností z jejího používání autorem ve výuce na třech školách architektury (ARCHIP, FA ČVUT, FUA TUL) v posledních deseti letech.

Případová studie využívá formát Urborela, který jsem vytvořil pro potřeby úvodních projektů v oboru urbanismu na všech třech školách. Urborelo je lepurelo pro město a krajinu, resp. obecně pro jakékoli prostředí. Je složeninou slov urbanismus a lepurelo (dětská obrázková skládací knížka; nikoli Leporello—postava z opery Don Giovanni Wolfganga Amadea Mozarta, od níž je název formy knihy odvozen). V jeho podobu vyústila snaha o strukturování postupu vedení ateliérového projektu na školách architektury, a ještě déle trvající snaha o nalezení soudobé, adaptabilní formy komunikace projektu v jeho koncepční fázi. Koncepční fáze je tím zásadním krokem, v němž se různými formami projekt komunikuje, zejm. s veřejností. Na základě této komunikace vzniká konsenzuální zadání, tedy pravidla a hranice dalších fází projektu, které jsou časově a finančně náročné. Chyba, daná nesrozumitelností v komunikaci, je proto v dalších fázích napravitelná za pouze za vysokou cenu. Nástroje komunikace musí být proto přívětivé, akceptovat návyky veřejnosti obecně, tedy zejména z jiných oblastí (společenského) života. Toto je další krok k jejich prověřování.

ABSTRACT: The article presents the tools for processing and communicating a (studio) project, its possibilities and a case study with commentary, on a project for the field of urban planning. It is a reflection of the author's experience of using it in teaching at three schools of architecture (ARCHIP, FA ČVUT, FUA TUL) in the last ten years.

The case study uses the Urborelo format, which I created for the needs of introductory projects in the field of urbanism at all three schools. Urborelo is a lepurelo for the city and the landscape, or in general for any environment. It is a compound of the words urbanism and folio (a children's picture folding book; not Leporello—a character from the opera Don Giovanni by Wolfgang Amadeus Mozart, from which the name of the book form is derived). Its form resulted from an effort to structure the process of managing a studio project at schools of architecture, and an even longer-lasting effort to find a contemporary, adaptable form of project communication in its conceptual phase. The conceptual phase is the crucial step in which the project is communicated in various forms, especially with the public. Based on this communication, a consensual assignment is created, i.e. the rules and boundaries of the subsequent phases of the project, which are time-consuming and financially demanding. An error due to incomprehensibility in communication can therefore be corrected in subsequent phases only at a high cost. Communication tools must therefore be friendly, accepting the habits of the public in general, i.e. especially from other areas of (social) life. This is the next step towards their verification.

DOC. ING. ARCH.
RADEK KOLAŘÍK

radek.kolarik@tul.cz

Faculty of Arts and Architecture
Technical University of
Liberec
Studentská 1402/2, 461 17
Liberec, Czech Republic

OD ELEMENTU K PROSTORU: METODA PRVNÍHO ROČNÍKU ZALOŽENÁ NA TRIÁDĚ GRAMATIKA–LOGIKA–RÉTORIKA

FROM ELEMENT TO PLACE: A FIRST-YEAR DESIGN METHOD BASED ON THE GRAM- MAR–LOGIC–RHETORIC TRIAD

ČTVRTEK 30.10. 2025

13:20 - 13:40

ABSTRAKT: Příspěvek představuje didaktickou metodu výuky základů architektonického navrhování v prvním ročníku. Opírá se o dva pilíře: navrhování od prvního týdne a pevnou sekvenci elementárních úloh—skladebný prvek → otvor → plocha → objekt → cesta → pavilon. Vedení zajišťuje triáda gramatika–logika–rétorika, která spojuje kompoziční a tektonický řád, chování prostoru v čase a srozumitelné podání a obhajobu. Metodicky jde o praxi zakotvenou kvalitativní evidencí z velké skupiny (100–150 studentů; 7 pedagogů) s týdenním rytmem a překryvy úloh navázanými na Kolbův cyklus učení. Standardizované výstupy (diagram, ortogonální výkresy, axonometrie/perspektiva, stručný text; model dle potřeby) slouží jako „důkazy“ rozhodnutí. Zjišťujeme rychlejší zapojení a vyšší čitelnost konceptů bez sklouznutí k triviálním úlohám. Diskutujeme limity (formalismus, omezená kvantifikace), jejich vyvažování a přenositelnost „kostry“ kurikula od elementu k prostoru.

ING. ARCH. PAVEL ŘIHÁK,
PH.D.

pavel.rihak@vsb.cz

Katedra architektury
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Poděštila
1875/17 708 00
Ostrava-Poruba

ABSTRACT: This paper presents a didactic method for teaching foundations of architectural design in the first-year studio. The approach rests on two pillars: designing from week one and a fixed sequence of elementary tasks—element → opening → plane → object → path → pavilion. A guiding triad—grammar–logic–rhetoric—aligns compositional/tectonic rules, spatial behaviour in time, and clear argumentation. Methodologically, we report practice-based qualitative evidence from a large cohort (100–150 students; 7 tutors), with a weekly rhythm and overlapping assignments mapped to Kolb’s experiential cycle. Standardised deliverables (diagram, orthographic drawings, axon/perspective, concise text; models where relevant) document decisions and proofs. Results indicate faster engagement and higher conceptual clarity without resorting to trivial tasks. We discuss limits (formalism, limited quantification) and mitigations, and argue for the transferability of the “element-to-space” curriculum skeleton.

"TROJANOVICE A KAMIL MRVA ARCHITECTS"

PRÁCE PRO OBEC TROJANOVICE A BESKYDY.

"TROJANOVICE AND KAMIL MRVA ARCHITECTS"

WORK FOR THE MUNICIPALITY OF TROJANOVICE
AND THE BESKYDY MOUNTAINS.

ČTVRTEK 30.10. 2025

13:40 - 14:40

ABSTRAKT: Zakladatel ateliéru Kamil Mrva je jedním z nejvýraznějších představitelů současné generace českých architektů. Po absolvování brněnské Fakulty architektury na VUT (1998) a praxi v pražském ateliéru Gama pod vedením Karla Pragera se vydal na studijní cestu do Severní Ameriky, kde studoval především stavby F. L. Wrighta. Po návratu založil vlastní architektonický ateliér v Kopřivnici. Následovala práce na několika rodinných domech, které se staly ikonami propojením soudobého architektonického tvarosloví s tradičními materiály a krajinným rázem beskydského regionu. Architekt si svými dalšími stavbami získal celorepublikové renomé. Ateliér stojí za projekty, které zásadně ovlivňují veřejný prostor a získávají prestižní ocenění, jako například Grand Prix MŠ Kraje za rekonstrukci Domu služeb v Palkovicích nebo za Výstupní stanici lanové dráhy na Pustevnách.

DOC. ING. ARCH.
KAMIL MRVA, PH.D.

www.mrva.net

Kamil Mrva Architects, s.r.o.
Záhumně 1358
742 21 Kopřivnice
Czech Republic

Kamil Mrva se svým ateliérem má za sebou řadu samostatných výstav a publikací, vyučuje studenty architektury, organizuje workshopy a letní školy architektury. Jeho práce je často publikována v českých i zahraničních médiích.

ABSTRACT: The founder of the studio, Kamil Mrva, is one of the most prominent representatives of the current generation of Czech architects. After graduating from the Faculty of Architecture at Brno University of Technology (1998) and working at the Gama studio in Prague under the guidance of Karel Prager, he embarked on a study trip to North America, where he studied mainly the buildings of F. L. Wright. Upon his return, he founded his own architectural studio in Kopřivnice. This was followed by work on several family houses, which became icons by combining contemporary architectural morphology with traditional materials and the landscape character of the Beskydy region. The architect gained nationwide renown with his other buildings. The studio is behind projects that have a significant impact on public space and have won prestigious awards, such as the Grand Prix MŠ Kraje for the reconstruction of the Service House in Palkovice and for the cable car station in Pustevny.

Kamil Mrva and his studio have held a number of independent exhibitions and publications, teach architecture students, and organize workshops and summer schools of architecture. His work is often published in Czech and foreign media.

DĚTSKÁ ODDĚLENÍ – POŽADAVKY VS. REALITA – KOMPARATIVNÍ RÁMEC PRO HODNOCENÍ PROSTOROVÉ KVALITY CHILDREN'S WARDS – REQUIREMENTS VS. REALITY: A COMPARATIVE FRAMEWORK FOR ASSESSING SPATIAL QUALITY

ČTVRTEK_30.10. 2025

14:40 - 15:00

ABSTRAKT: Tento článek představuje srovnávací rámec pro hodnocení prostorových kvalit na dětských odděleních v nemocnicích, založený na kontrastu mezi očekávaným standardem a reálnou praxí. Současný trend v oblasti zdravotnického designu klade důraz na adaptabilitu a péči zaměřenou na pacienta, v případě dětských oddělení na rodinu. Moderní trendy v péči o pacienty na dětských odděleních cítíme ještě víc než na odděleních standardních, protože k pacientovi samotnému se připojuje jako účastník i jeho rodič. V praxi jsou však dětská oddělení – zejména v menších regionálních nemocnicích – často navrhována podle obecných pravidel pro oddělení dospělá, které neodpovídají specifickým potřebám dětských pacientů. Studie definuje soubor kritérií pro flexibilní nemocniční prostředí, jako je možnost přizpůsobení pokoje různým věkovým skupinám, zázemí pro doprovod nebo schopnost reagovat na změnu režimu péče. Tato kritéria jsou porovnávána s aktuální situací na vybraných pracovištích v České republice. Pomocí nástrojů prostorové analýzy a rozboru dispozičních řešení jsou hodnoceny klíčové parametry a identifikovány hlavní limity. Zjištění poukazují na výrazné nedostatky, zejména u menších oddělení s vysokou obložeností, kde je možnost adaptace prostoru minimální. Studie ukazuje potenciál navržené komparační metody jako nástroje pro identifikaci problémových míst a podporu plánování budoucích rekonstrukcí či novostaveb dětských oddělení.

ING. ARCH. ANNA WANDA
MOLNÁROVÁ

wanda.molnarova
@gmail.com

Fakulta architektury ČVUT,
Ústav nauky o budovách,
Thákurova 9, 166 34
Praha 6 – Dejvice, Česko

ABSTRACT: This paper introduces a comparative framework for evaluating spatial qualities in pediatric hospitals, with a focus on the best practice currently available. Modern healthcare design emphasizes adaptability and patient-centered care, pediatric wards can often be planned using a generalized ward design, especially in smaller local hospitals, which are often ill-suited to be transformed into a ward for children with specific needs. This study defines a set of expected criteria for flexible pediatric hospital design, such as room adaptability, support for family presence – and compares them with situations currently found in Czech hospitals. Using spatial analysis tools and each wards layout, the method assesses key parameters and compares them to the best practice currently known. The findings reveal significant gaps and various shortcomings of the wards, particularly due to the high occupancy in smaller hospital's pediatric units, where little flexibility and accommodations for family can be made. The study shows usefulness of a structured comparison method for identifying design and special shortcomings and can be used for informing future planning. It offers a tool that can be used as a basis for discussion about the actuality of the current guidelines for children wards reconstructions and new builds.

TYPOLOGIE BYDLENÍ PRO OSOBY S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA

HOUSING TYPOLOGY FOR PEOPLE WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER

ČTVRTEK_30.10. 2025

15:20 - 15:40

ABSTRAKT: Článek Typologie bydlení pro osoby s poruchou autistického spektra (PAS) se zaměřuje na stále nedostatečně řešenou oblast dostupného a vhodného bydlení pro osoby s PAS, přičemž poukazuje na závažný nedostatek kapacit i na omezené typologické rozlišení tohoto bydlení v odborné praxi. V České republice i v zahraničí je problematika velmi málo prozkoumána, což vede k obecným návrhům, které nereflktují specifické potřeby osob na spektru. Článek rozebírá klíčové limity bydlení – od senzorických podnětů, přes míru samostatnosti, potřebu podpůrných služeb až po otázky bezpečnosti a soukromí. Představena jsou ideová opatření, která mohou sloužit jako základ pro tvorbu funkčního a důstojného prostředí, a to jak v samostatném, tak chráněném bydlení. Dále je navržena typologie, která rozlišuje návrh prostředí podle typu autismu a míry podpory – od plně samostatného bydlení s asistencí na dálku až po intenzivně podporovaná zařízení s vysokou mírou struktury a personální přítomnosti.

ABSTRACT: The article Typology of Housing for People with Autism Spectrum Disorder (ASD) focuses on the still insufficiently addressed area of accessible and appropriate housing for individuals with ASD. It highlights a serious lack of capacity as well as the limited typological differentiation of such housing in professional practice. In both the Czech Republic and abroad, the topic remains under-researched, leading to generalized design solutions that fail to reflect the specific needs of people on the spectrum. The article analyzes key housing limitations — from sensory stimuli and the degree of independence to the need for support services, safety, and privacy concerns. Conceptual measures are introduced as a foundation for creating functional and dignified living environments, applicable to both independent and supported housing. Furthermore, a typology is proposed that differentiates housing design based on the type of autism and level of support — ranging from fully independent housing with remote assistance to intensively supported facilities with high structural organization and staff presence.

ING. ARCH. ANNA JANOŠOVÁ

anna.janosova@vsb.cz

Katedra architektury
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Podéště
1875/17 708 00
Ostrava-Poruba

PROF. ING. ARCH.
JINDŘICH SVATOŠ

jindrich.svatos@vsb.cz

Katedra architektury
Fakulta stavební, VŠB – TU
Ostrava, Ludvíka Podéště
1875/17 708 00
Ostrava-Poruba

